

Congres: 'Minderjarigen als patiënt
Ethische en juridische kwesties bij de
behandeling van kinderen'

Workshop 8A Juridische zaken rondom minderjarigen

dr.mr. Antina de Jong en mr.dr. Sjaak Nouwt

Opzet workshop

- **Nog één keer de hoofdregels en uitzonderingen** **5 min**
- **Zelf aan het werk met een casus** **10 min**
- **Plenair bespreken casus** **30 min**
- **Feedback KNMG-Wegwijzer** **15 min**

Beslissen over behandeling

Hoofdregels en uitzonderingen

Acute situatie: toestemming niet nodig

- Kind < 12 of wilsonbekwaam: gezagsdrager(s)
tenzij
- goed hulpverlenerschap
- Kind 12 t/m 15 jaar oud: kind en gezagdrager(s)
tenzij
- kennelijk ernstig nadeel zonder behandeling
- weloverwogen behandelwens kind
- Kind 16 of 17 jaar oud: kind

Informatie aan - en inzage door gezagdrager(s)

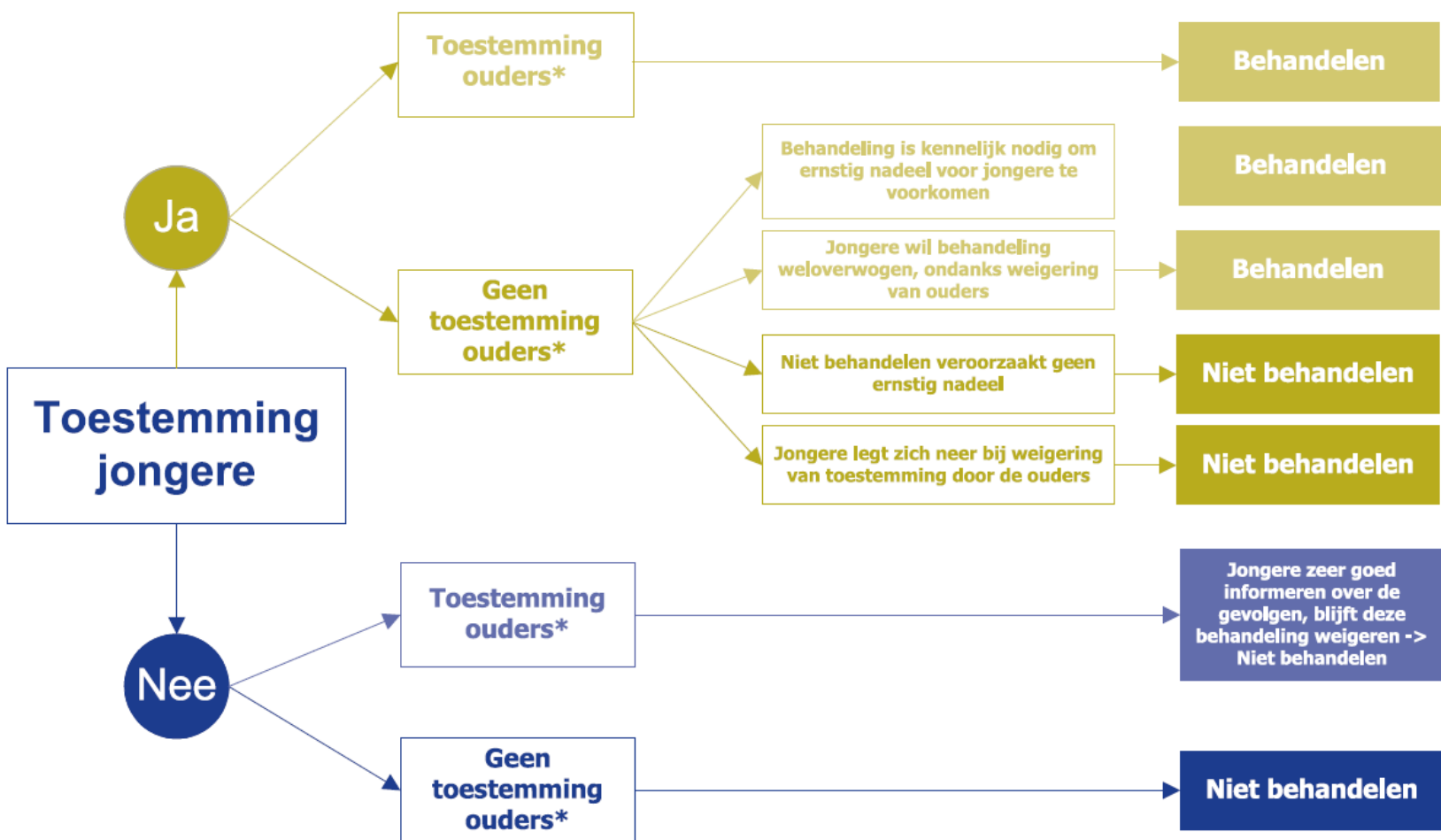
Hoofdregels en uitzonderingen

Vanaf 12 jaar: eigen recht op privacy

- Kind < 12 of wilsonbekwaam: ja, **tenzij** goed hulpverlenerschap
- Kind 12 t/m 15 jaar oud: voor zover nodig voor behandelbeslissing
tenzij - kennelijk ernstig nadeel zonder behandeling
- goed hulpverlenerschap
- Kind 16 of 17 jaar oud: alleen met toestemming kind

Bijlage 1

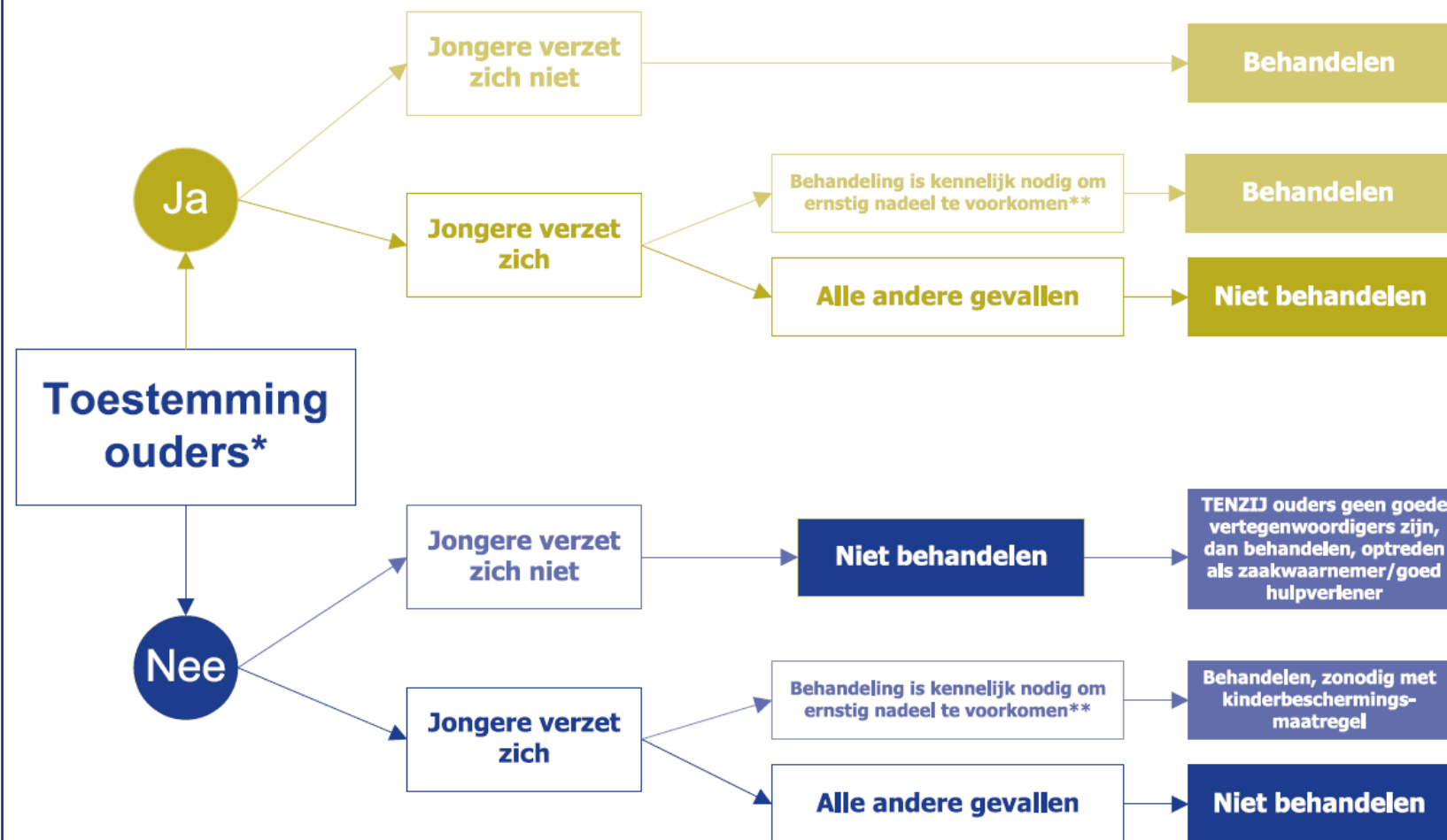
INFORMATIE EN TOESTEMMING BIJ WILSBEKWAME JONGEREN VAN 12 TOT EN MET 15 JAAR

* NB. met ouders wordt bedoeld: gezaghebbende ouder(s) of voogd(en). Als de ouders niet optreden als goede vertegenwoordigers, kan de arts als zaakwaarnemer/goed hulpverlener zelf de beslissing nemen.

Bijlage 2

INFORMATIE EN TOESTEMMING BIJ WILSONBEKWAME JONGEREN VAN 12 TOT EN MET 15 JAAR

* NB. met ouders wordt bedoeld: gezaghebbende ouder(s) of voogd(en).

** De wet vereist ook dat het moet gaan om een ingrijpende verrichting. Aan dat vereiste is in het algemeen voldaan als het gaat om een behandeling onder dwang.

Praktijkdilemma 1

Hoe ga ik om met een verzoek tot overdracht van het dossier van een kind aan een nieuwe arts na echtscheiding?

Situatie:

“ Een gezin is al jaren patiënt in mijn huisartsenpraktijk. Recent zijn de ouders gescheiden. Ze hebben samen het gezag over hun kinderen van 11 en 8 jaar. Moeder is met de kinderen verhuisd en vraagt de dossiers van haar en de kinderen over te dragen aan een huisarts in hun nieuwe woonplaats. Vader wil geen toestemming geven om de kinderen te laten overschrijven naar de andere huisarts en het dossier van de kinderen aan de huisarts op te sturen. Het jongste kind heeft ernstige allergieën. Ik vind het voor de zorg aan het kind belangrijk dat een nieuwe huisarts dat weet. Mag ik de dossiers toesturen aan mijn collega?”

Praktijkdilemma 3

Een gescheiden moeder met gezamenlijk gezag vraagt om delen uit het dossier van haar 4-jarige dochter te vernietigen. Moet ik dat doen?

Situatie:

“Een moeder en haar 4-jarige dochter zijn sinds kort in mijn huisartsenpraktijk. Ze zijn hier pas komen wonen na echtscheiding van de ouders. In het dossier dat ik van de vorige huisarts overgedragen kreeg, staan verslagen van een kinderpsycholoog, die het dochttertje kennelijk een tijd onder behandeling heeft gehad. Moeder vraagt mij om de aantekeningen die samenhangen met de behandeling door de kinderpsycholoog uit het dossier van het kind te verwijderen. Die zijn niet meer relevant zegt ze. Ik voel daar vanuit het oogpunt van continuïteit van zorg niks voor. Wat moet ik met dat verzoek doen?”

Praktijkdilemma 4

Gescheiden vader weigert toestemming voor Ritalin bij zoon (9 jaar). Mag ik de zoon toch behandelen?

Situatie:

“Een 9-jarige jongen heeft ADHD. Zijn ouders zijn gescheiden en dragen beiden het gezag. De jongen woont bij de moeder. De psychiater heeft Ritalin voorgeschreven. Moeder meldt zich bij mij, de huisarts. Haar ex-man heeft tegen haar zin de behandeling bij de psychiater stopgezet en haar zoon krijgt nu geen Ritalin meer. Kan ik als huisarts een recept uitschrijven?”

Praktijkdilemma 6

Mag ik mijn 10-jarig patiëntje met ouders in vechtscheiding een antibioticakuur voorschrijven voor haar acute middenoorontsteking zonder dat ik haar vader daarover heb gesproken?

Situatie:

“Mijn 10-jarig patiëntje komt met moeder op mijn spreekuur in verband met acute middenoorontsteking. Het meisje is er flink ziek van met koorts en pijn. De ouders zijn gescheiden en hebben gezamenlijk gezag. Het meisje woont hoofdzakelijk bij moeder. Vader is internationaal vrachtwagenchauffeur. Hij zit volgens moeder nu ook op de weg. De ouders zijn verwickeld in een vechtscheiding. Vader heeft mij eerder gemaild dat hij over iedere behandeling van het meisje vooraf geïnformeerd wil worden om te bezien of hij het er mee eens is. Ik heb toen teruggemailed dat hij mij bij vragen altijd kan bellen, maar dat ik wel gewoon mijn werk als huisarts moet kunnen blijven doen. Daarop heeft hij niet meer gereageerd. Ik wil het meisje een antibioticakuur voorschrijven. Kan ik dat doen, of moet ik dan eerst vader, die in het buitenland zit, om toestemming vragen? Ik vind het onzin om het meisje langer dan nodig pijn te laten lijden.”

KNMG-Wegwijzer toestemming en informatie bij behandeling minderjarigen: feedback

Take home

1. Behandeling of informatie?
2. Leeftijd kind?
3. Wie heeft/hebben gezag?
4. Wie geeft wel/geen toestemming?
5. Uitzonderingen:
  - a) Acute situatie
  - b) Goed hulpverlenerschap
  - c) Kennelijk ernstig nadeel zonder behandeling
  - d) Weloverwogen behandelwens kind